

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 59/24

Λουξεμβούργο, 22 Μαρτίου 2024

Στατιστικά στοιχεία για το δικαστικό έτος 2023: επιβεβαίωση της συστημικής αύξησης των ενδίκων διαφορών ενώπιον του Δικαστηρίου

Η μερική μεταβίβαση της προδικαστικής αρμοδιότητας του Δικαστηρίου στο Γενικό Δικαστήριο (του οποίου οι δικαστές και συνεπώς η παραγωγική ικανότητα διπλασιάστηκαν τα τελευταία χρόνια) θα εξασφαλίσει καλύτερη ισορροπία του φόρτου εργασίας μεταξύ των δύο δικαιοδοτικών οργάνων.

Δικαστήριο

- **Αυξήθηκαν οι ευθείες προσφυγές** (προσφυγές ακυρώσεως και προσφυγές λόγω παραβάσεως, ιδίως στον τομέα του περιβάλλοντος) που ασκήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου.
- Σε επίπεδο προδικαστικών παραπομπών, ο μεγαλύτερος αριθμός αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο το 2023 αφορούσε τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (ιδίως δε το **δικαίωμα ασύλου**).
- Γεωγραφική προέλευση των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως:
 - τα δικαστήρια όλων ανεξαιρέτως των κρατών μελών απευθύνθηκαν στο Δικαστήριο κατά το προηγούμενο έτος, γεγονός που καταδεικνύει τη ζωτική σημασία του δικαστικού διαλόγου·
 - αύξηση του αριθμού των προδικαστικών παραπομπών από δικαστήρια της **Βουλγαρίας, της Πολωνίας και της Ρουμανίας**.

Γενικό Δικαστήριο

- Υπέρβαση του ορίου των **20 000 υποθέσεων από την ίδρυση του Γενικού Δικαστηρίου** ¹.
- Αύξηση των εισερχομένων υποθέσεων μπορεί να διαπιστωθεί, μεταξύ άλλων, στον τομέα της **διανοητικής ιδιοκτησίας** και στον τομέα της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής (**ιδίως του τραπεζικού δικαίου**).
- **Αύξηση του αριθμού των υποθέσεων που περατώθηκαν** και διατήρηση σε **ικανοποιητικό επίπεδο της διάρκειας των διαδικασιών** (18,2 μήνες κατά μέσο όρο) χάρη στην αποτελεσματική διαχείριση των υποθέσεων και στον διπλασιασμό του αριθμού των δικαστών.
- **Αύξηση του αριθμού των υποθέσεων που περατώθηκαν από πενταμελή τμήματα** (123 υποθέσεις, ήτοι + 23 %).

Ο αριθμός των εισερχομένων υποθέσεων ενώπιον των δύο δικαιοδοτικών οργάνων υπερέβη το 2023, για πρώτη φορά στην ιστορία του θεσμικού οργάνου, το συμβολικό όριο των 2 000 υποθέσεων. Ωστόσο, το σύνολο αυτό περιλαμβάνει σειρά από 404 υποθέσεις που εισήχθησαν τον Οκτώβριο του 2023 ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

και είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπες ². Αν δεν ληφθούν υπόψη οι υποθέσεις αυτές, ο αριθμός των νέων υποθέσεων είναι μεν πολύ υψηλός αλλά παραπλήσιος με εκείνον των προηγούμενων ετών (1 710 νέες υποθέσεις το 2022 και 1 720 το 2021).

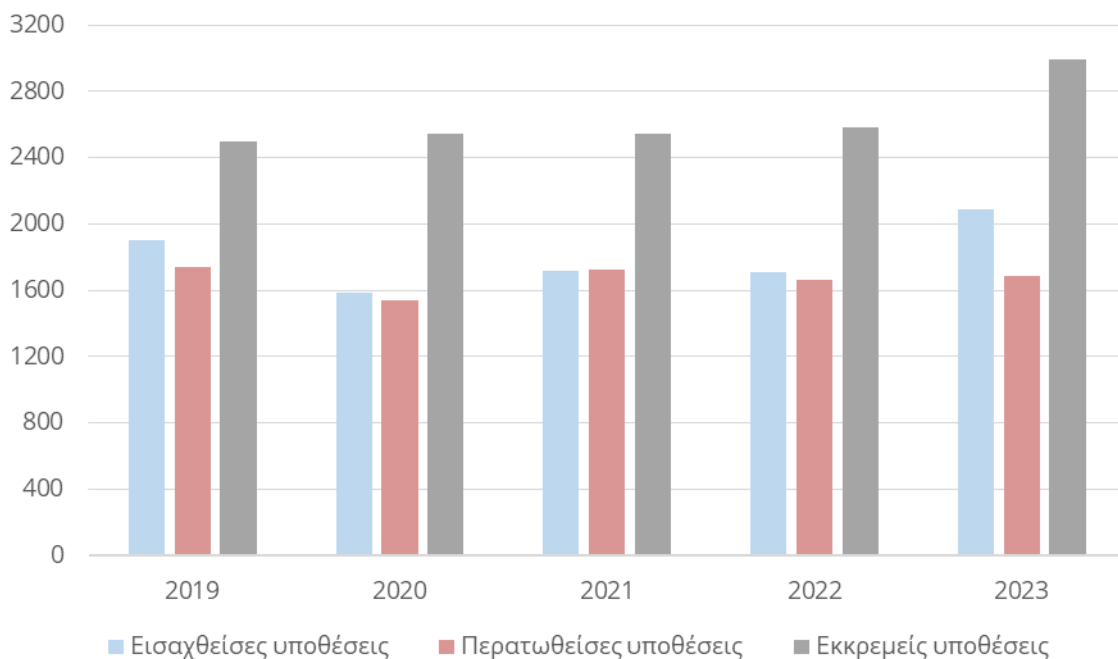
Επομένως, τα αριθμητικά στοιχεία επιβεβαιώνουν την ανοδική τάση στον αριθμό των εισερχομένων υποθέσεων η οποία παρατηρείται την τελευταία δεκαετία. Πρόκειται για αύξηση συστημακή, ιδίως όσον αφορά το Δικαστήριο.

Ειδικότερα, μεταξύ 2014 και 2018 έφταναν στο Δικαστήριο κατά μέσο όρο 723 υποθέσεις ετησίως, ενώ για το διάστημα μεταξύ 2019 και 2023 ο ετήσιος αυτός μέσος όρος ανήλθε σε 833, παρουσιάζοντας αύξηση 15 % κατά μέσο όρο (110 υποθέσεις ετησίως).

Όσον αφορά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων, το 2023 περατώθηκαν από το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο συνολικά 1 687 υποθέσεις, αριθμός ελαφρώς υψηλότερος από τον μέσο όρο των τελευταίων ετών (1 667 υποθέσεις ετησίως μεταξύ των ετών 2019 και 2022).

Ο αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων παρέμεινε σταθερός σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (εκτός από τις προαναφερθείσες κατ' ουσίαν πανομοιότυπες 404 υποθέσεις που εισήχθησαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου).

Γενική εξέλιξη της δικαιοδοτικής δραστηριότητας του θεσμικού οργάνου 2019-2023

Συνολική επισκόπηση	2019	2020	2021	2022	2023
Εισαχθείσες υποθέσεις	1 905	1 584	1 720	1 710	2 092
Περατωθείσες υποθέσεις	1 739	1 540	1 723	1 666	1 687
Εκκρεμείς υποθέσεις	2 500	2 544	2 541	2 585	2 990

Το Δικαστήριο

Οι στατιστικές του περασμένου έτους αντικατοπτρίζουν την **αδιάπτωτη ένταση στη δραστηριότητα του Δικαστηρίου κατά τα τελευταία έτη**. Ειδικότερα, το 2023 εισήχθησαν 821 υποθέσεις στο Δικαστήριο, αριθμός ελαφρώς αυξημένος σε σχέση με το 2022, και περατώθηκαν 783 υποθέσεις, αριθμός εν πολλοίς παρόμοιος με τον αριθμό των τριών προηγούμενων ετών. Η μέση διάρκεια των διαδικασιών, ανεξαρτήτως της φύσης των υποθέσεων, ήταν 16,1 μήνες, ενώ στις 31 Δεκεμβρίου 2023 εκκρεμούσαν 1 149 υποθέσεις.

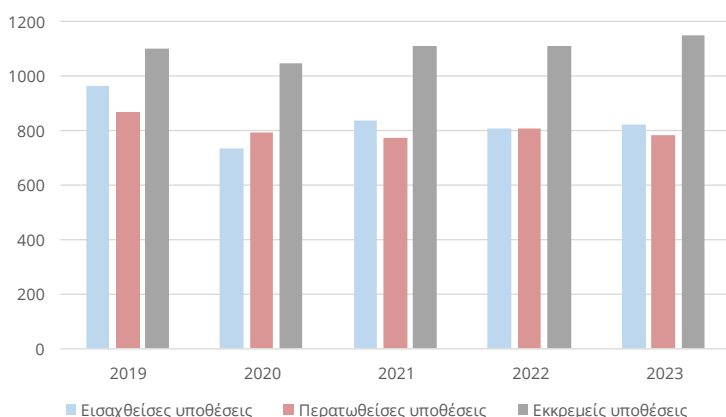
Η κατανομή των υποθέσεων ανά κατηγορία είναι επίσης εν γένει παρόμοια με εκείνη των προηγούμενων ετών, δεδομένου ότι οι προδικαστικές παραπομπές και οι αναίρέσεις εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν άνω του 90 % του συνόλου των υποθέσεων που εισάγονται ενώπιον του Δικαστηρίου. **Μια σημαντική εξέλιξη που πρέπει να επισημανθεί αφορά τις ευθείες προσφυγές, ο αριθμός των οποίων αυξήθηκε**. Ενώ είχε μειωθεί σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο το 2021 με μόλις 29 νέες υποθέσεις, το 2023 ανήλθε σε 60 υποθέσεις, δηλαδή πάνω από το διπλάσιο. Η άνοδος αυτή εξηγείται τόσο από την αύξηση του αριθμού των προσφυγών ακυρώσεως (8 προσφυγές ασκηθείσες το 2023 έναντι 2 το 2022), δεδομένου ότι ένα και μόνον κράτος μέλος (η Πολωνία) άσκησε επτά προσφυγές το περασμένο έτος κατά πράξεις που εξέδωσε ο νομοθέτης της Ένωσης (στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενεργειακής απόδοσης), όσο και από την αύξηση του αριθμού των προσφυγών λόγω παραβάσεως κράτους μέλους, καθότι η Επιτροπή αποφάσισε το 2023 να κινήσει πολλές παράλληλες διαδικασίες επί παραβάσει κατά ορισμένων κρατών μελών, ιδίως στον τομέα του **περιβάλλοντος**.

Σε επίπεδο προδικαστικών παραπομπών, ο μεγαλύτερος αριθμός αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο το 2023 αφορούσε τον Χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (82 αιτήσεις), των οποίων η πλειονότητα σχετιζόταν με την ερμηνεία των κανόνων για το δικαίωμα ασύλου και το καθεστώς διεθνούς προστασίας. Όπως και το 2022, πολυάριθμες αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούσαν τους τομείς της φορολογίας (53), της προστασίας των καταναλωτών (52) και των μεταφορών (40).

Οι τελευταίοι μήνες του 2023 σηματοδεύτηκαν από τις διαπραγματεύσεις σχετικά με το νομοθετικό αίτημα που υπέβαλε το Δικαστήριο τον Νοέμβριο του 2022 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, προκειμένου, αφενός, να **μεταβιβαστεί στο Γενικό Δικαστήριο η προδικαστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου σε έξι συγκεκριμένους τομείς (φόρος προστιθέμενης αξίας, ειδικοί φόροι κατανάλωσης, τελωνειακός κώδικας, δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων στη Συνδυασμένη Ονοματολογία, αποζημίωση και παροχή βοήθειας σε επιβάτες σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης ή καθυστέρησης ή ματαίωσης υπηρεσιών μεταφοράς, καθώς και σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου)** και, αφετέρου, να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο του 2019, περί προηγούμενης εγκρίσεως της εξετάσεως των αιτήσεων αναίρέσεως κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου.

Όπως επισημαίνει ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Koen Lenaerts, «*το Δικαστήριο θα μπορέσει έτσι να επικεντρωθεί περισσότερο στα βασικά του καθήκοντα ως συνταγματικού και ανώτατου δικαστηρίου της Ένωσης. Τα τελευταία χρόνια, άλλωστε, οι διαφορές που άγονται ενώπιον του Δικαστηρίου, είτε με προδικαστική παραπομπή είτε με ευθείες προσφυγές (ιδίως προσφυγές λόγω παραβάσεως), άπτονται ιδιαίτερα ευαίσθητων ζητημάτων τα οποία κινητοποιούν τακτικά το τμήμα μείζονος συνθέσεως, όπως η διαφύλαξη των αξιών του κράτους δικαίου στο πλαίσιο των εθνικών δικαστικών μεταρρυθμίσεων, η πολιτική ασύλου και μετανάστευσης, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στην ψηφιακή εποχή, η καταπολέμηση των διακρίσεων ή ακόμη τα κρίσιμα περιβαλλοντικά, ενεργειακά και κλιματικά ζητήματα*».

Γενική δραστηριότητα του Δικαστηρίου: εισαχθείσες, περατωθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις (2019-2023)

Συνολική επισκόπηση	2019	2020	2021	2022	2023
Εισαχθείσες υποθέσεις	966	737	838	806	821
Περατωθείσες υποθέσεις	865	792	772	808	783
Εκκρεμείς υποθέσεις	1 102	1 047	1 113	1 111	1 149

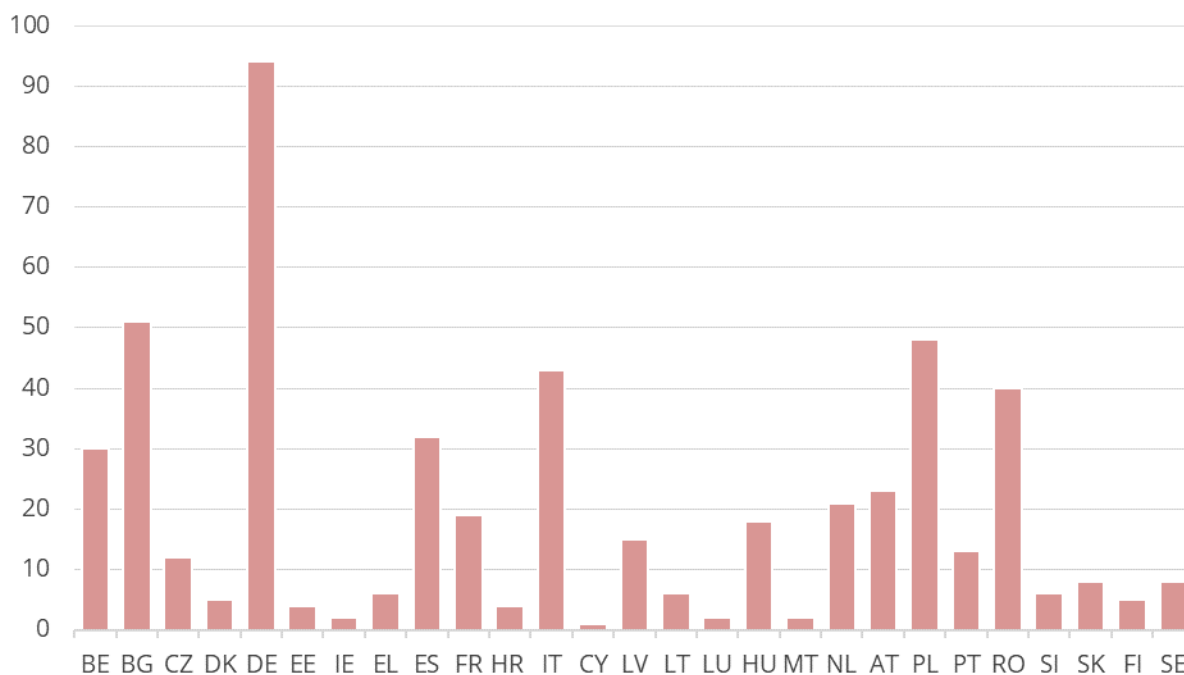
Ως προς την προέλευση των προδικαστικών παραπομπών που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο το 2023, επισημαίνεται ότι τα δικαστήρια **όλων ανεξαιρέτως των κρατών μελών απευθύνθηκαν στο Δικαστήριο** κατά το περασμένο έτος, γεγονός που καταδεικνύει τη ζωτικότητα του δικαστικού διαλόγου που καθιερώνουν οι Συνθήκες.

Σημειώνεται ότι οι περισσότερες αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο από **τα γερμανικά (94), τα βουλγαρικά (51), τα πολωνικά (48), τα ιταλικά (43), τα ρουμανικά (40), τα ισπανικά (32) και τα βελγικά (30)** δικαστήρια.

Όσον αφορά την Πολωνία, ο αριθμός των προδικαστικών παραπομπών το 2023 είναι ο μεγαλύτερος από την προσχώρησή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση πριν από 20 χρόνια, ενώ ο αριθμός των παραπομπών από τα βουλγαρικά δικαστήρια το 2023 προσεγγίζει το ιστορικό υψηλό του 2021 (58 αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως).

Παρόμοια διαπίστωση ισχύει και όσον αφορά τις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως από τη Ρουμανία. Με 40 τέτοιες αιτήσεις υποβληθείσες στο Δικαστήριο το 2023, ο υψηλός αυτός αριθμός θυμίζει τα μεγέθη του 2019, έτος κατά το οποίο υποβλήθηκαν 49 αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως από το εν λόγω κράτος μέλος.

Αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως που υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου από τα δικαστήρια των κρατών μελών (2023)

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	Σύνολο
30	51	12	5	94	4	2	6	32	19	4	43	1	15	6	2	18	2	21	23	48	13	40	6	8	5	8	518

Το Γενικό Δικαστήριο

Η μεταρρύθμιση του Γενικού Δικαστηρίου που προέβλεπε διπλασιασμό του αριθμού των δικαστών του (κανονισμός 2015/2422) ανέπτυξε πλήρως τα αποτελέσματά της κατά το έτος 2023. Τούτο μαρτυρούν οι δικαστικές στατιστικές του δικαιοδοτικού οργάνου. Το Γενικό Δικαστήριο περάτωσε 904 υποθέσεις έναντι 1 271 εισαχθεισών υποθέσεων (οι οποίες είναι κατ' ουσίαν 868, αν δεν υπολογιστούν οι προαναφερθείσες 404 πανομοιότυπες υποθέσεις που εισήχθησαν στο τέλος του έτους). Επιπλέον, η μέση διάρκεια των διαδικασιών διατηρήθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο: 18,2 μήνες κατά μέσο όρο, γεγονός που αποτελεί ένδειξη αποτελεσματικής διαχείρισης των υποθέσεων.

Όπως υπογραμμίζει ο Marc van der Woude, Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, «καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, το Γενικό Δικαστήριο συνέχισε τη διαδικασία εκσυγχρονισμού του, ιδίως προκειμένου να βελτιώσει τον χειρισμό των πλέον ογκωδών και πολύπλοκων υποθέσεων. Οι υποθέσεις αυτές, οι οποίες συνήθως εμπίπτουν στον τομέα του οικονομικού και δημοσιονομικού δικαίου, αξίζουν μια προσέγγιση ενεργητική και προσαρμοσμένη τόσο σε επίπεδο κατανομής των πόρων όσο και σε επίπεδο σχεδιασμού των εργασιών. Η προσέγγιση αυτή, στην οποία εμπλέκονται και οι εκπρόσωποι των διαδίκων, θα επιτρέψει τη συντόμευση της δίκης και την πιο στοχευμένη ανταπόκριση στις προσδοκίες των διαδίκων.»

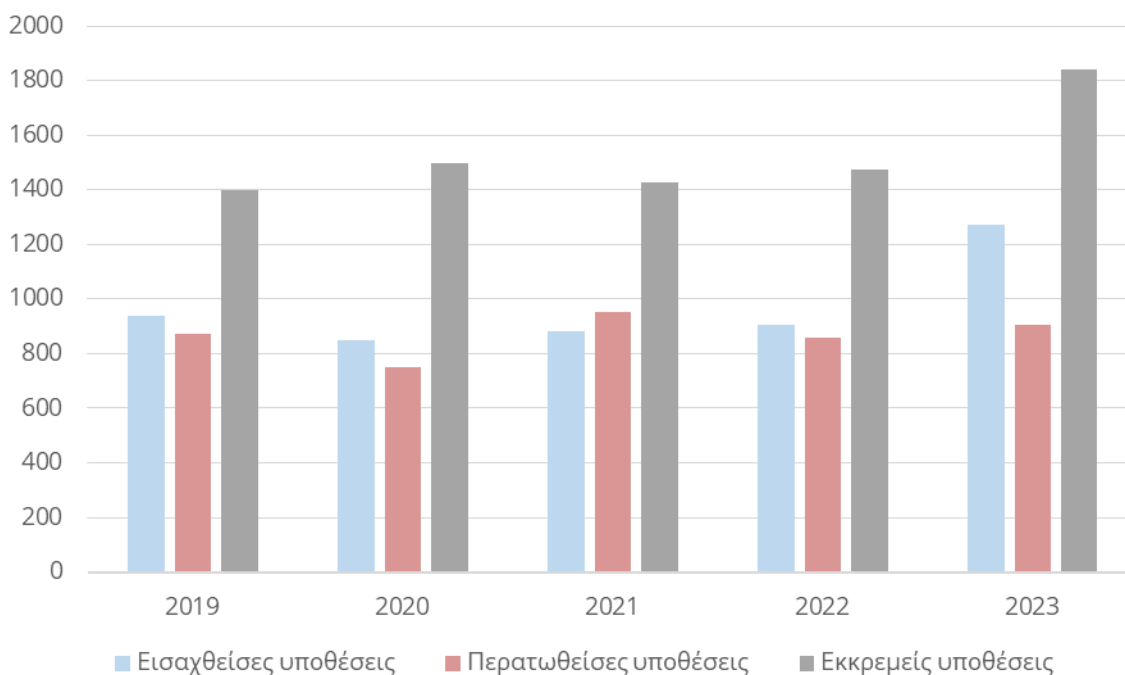
Όσον αφορά τις ένδικες διαφορές ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, διαπιστώνεται ιδίως αύξηση στον τομέα της **διανοητικής ιδιοκτησίας** (310 υποθέσεις έναντι 270 το 2022) και στον τομέα της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής, ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το **τραπεζικό δίκαιο** (56 νέες υποθέσεις το 2023). Επιπλέον, οι διαφορές σχετικά με τα **περιοριστικά μέτρα** συνέχισαν να τροφοδοτούν τη δραστηριότητα του Γενικού Δικαστηρίου, αλλά σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με το 2022: 63 νέες υποθέσεις το 2023 έναντι 103 υποθέσεων το

2022. Οι νέες υποθέσεις στον τομέα αυτόν αφορούν στην πλειονότητά τους (41 από τις 63 υποθέσεις) τη σειρά περιοριστικών μέτρων που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2022 κατά φυσικών προσώπων και οντοτήτων στο πλαίσιο της σύγκρουσης μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας. Σημειώνεται επίσης ότι το 2023 αναδύθηκε ένα νέο πεδίο ενδίκων διαφορών σχετικά με τη ρύθμιση των ψηφιακών αγορών και υπηρεσιών ³.

Περαιτέρω, επιβεβαιώθηκε η αυξητική τάση στον αριθμό των υποθέσεων που περατώνονται από πενταμελή τμήματα, με 123 υποθέσεις (+ 23 % σε σχέση με το 2022) οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 14 % του συνόλου των περατωθεισών υποθέσεων. Σημειωτέον επίσης ότι μια υπόθεση (T-65/18 RENV, Βενεζουέλα κατά Συμβουλίου, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα) περατώθηκε από το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Γενικού Δικαστηρίου (15 δικαστές).

Επιπλέον, ενόψει της μερικής μεταβίβασης της αρμοδιότητας εκδόσεως προδικαστικών αποφάσεων σε συγκεκριμένους τομείς, καθώς και ενόψει της επέκτασης του μηχανισμού προηγούμενης εγκρίσεως της εξετάσεως των αιτήσεων αναιρέσεως, το Γενικό Δικαστήριο ασχολήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2023 με τις αναγκαίες αλλαγές στον τρόπο οργάνωσής του και με τους δικονομικούς κανόνες που θα κληθεί να εφαρμόσει.

Γενική δραστηριότητα του Γενικού Δικαστηρίου: εισαχθείσες, περατωθείσες και εκκρεμείς υποθέσεις (2019-2023)

Συνολική επισκόπηση	2019	2020	2021	2022	2023
Εισαχθείσες υποθέσεις	939	847	882	904	1 271
Περατωθείσες υποθέσεις	874	748	951	858	904
Εκκρεμείς υποθέσεις	1 398	1 497	1 428	1 474	1 841

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Επικοινωνία: Ευαγγελία Λύκου [✉](mailto:eloukou@curia.europa.eu)(+352) 4303 2077

Ακολουθήστε μας!

¹ Με την καταχώριση της υπόθεσης T-1148/23, PAN Europe κατά Επιτροπής, το εισαγωγικό δικόγραφο της οποίας κατατέθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2023.

² Οι προσφυγές αυτές (T-620/23 έως T-1023/23) αφορούν την τροποποίηση του καθεστώτος προαιρετικής επικουρικής σύνταξης των ευρωβουλευτών.

³ Τρεις προσφεύγουσες έχουν ήδη ασκήσει προσφυγές ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά αποφάσεων που ελήφθησαν στο πλαίσιο της διαδικασίας ορισμού πυλωρού: υποθέσεις [T-1077/23](#), Bytedance κατά Επιτροπής (βλ., επίσης, ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [28/24](#)), T-1078/23, Meta κατά Επιτροπής, καθώς και T-1079/23 και T-1080/23, Apple κατά Επιτροπής.